

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 472/2010-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. novembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. J. B., K., zastúpeného advokátkou JUDr. V. B., K., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom Krajským súdom v Košiciach pod sp. zn. 2 Cob 150/2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. J. B. o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola osobne do podateľne 15. októbra 2010 doručená sťažnosť JUDr. J. B., K. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“)

v konaní vedenom Krajským súdom v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 2 Cob 150/2009.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol ako žalovaný účastníkom konania vedeného Okresným súdom Košice I (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 26 Cb 236/2008. Spoločnosť S., a. s., ako žalobkyňa (ďalej len „žalobkyňa“) sa domáhala od sťažovateľa zaplata sumy 143 074,50 Sk (4 749,24 €). Žalobu odôvodnila tým, že sťažovateľ odoberal na odbernom mieste v K. zemný plyn mimo určeného plynomera cez prepoj s meradlom, ktoré nebolo namontované prevádzkovateľom siete, a preto je povinný uhradiť žalobkyni ako dodávateľovi plynu škodu, ktorú jej neoprávneným odberom spôsobil. Spôsob výpočtu škody žalobkyňa stanovila odkazom na príslušnú vyhlášku. Sťažovateľ sa bránil viacerými námietkami. Predovšetkým tvrdil, že v skutočnosti neodoberal neoprávnene nameraný plyn, a tým nespôsobil ani škodu. Za odber plynu platil na základe fakturácie a odpočtov žalobkyne. Za fakturačné obdobie od 19. augusta 2005 do 18. apríla 2006 uhradil na zálohových platbách 84 420 Sk a za fakturačné obdobie od 19. apríla 2006 do 18. apríla 2007 sumu 43 230 Sk. Uhradil aj spotrebu plynu vo výške 2 998 m³ nameranú 18. apríla 2006 plynomerom „s nelegálnym meradlom“, keďže plynomer s legálnym meradlom vykazoval najmenej od 19. augusta 2005 do 19. apríla 2006 nulovú spotrebu. V tejto súvislosti sťažovateľ poukázal na ustanovenie § 59 ods. 2 zákona č. 655/2004 Z. z. (správne má byť zákon č. 656/2004 Z. z., pozn.) o energetike a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o energetike“), podľa ktorého odberateľ, ktorý neoprávnene odoberal plyn, je povinný uhradiť dodávateľovi plynu, prevádzkovateľovi prepravnej siete a prevádzkovateľovi distribučnej siete škodu, ak vznikla. Ďalej namietal, že rekonštrukciu odberného plynového zariadenia vykonali odborne spôsobilé osoby pod vedením spoločnosti G., s. r. o., ktorá namontovala do objektu dva plynomery. Žalobkyňa vedela o existencii dvoch plynomerov, svojím súhlasom tento stav potvrdila a existenciu oboch plynomerov akceptovala. Oba plynomery sa nachádzali vedľa seba na mieste viditeľnom priamo z ulice. Tvrdil tiež, že zamestnanci žalobkyne porušili svoje povinnosti podľa ustanovenia § 54 ods. 1 a 3 zákona o energetike, ak pri odpočte spotreby plynu nevychádzali zo skutočne nameraných údajov o dodávke plynu, ale z fiktívneho množstva odobratého plynu, ktoré sa objavilo aj vo vyúčtovacej faktúre, a tiež

z dôvodu, že pri pravidelnom odčítaní meradla museli zistiť, že na odbernom mieste sú namontované dva plynomery, z ktorých iba jeden považovali za legálny, avšak plyn odpočítavali aj z meradla plynomeru, ktorý neskôr označili za „nelegálny“. V tejto súvislosti poukázal na bod 9.3 obchodných podmienok, podľa ktorého žiadna zo strán nemá nárok na náhradu škody, ak nesplnenie povinnosti druhej strany bolo spôsobené jej konaním alebo nedostatkom súčinnosti, ktorú bola táto strana povinná poskytnúť. Napokon namietal, že nie je zrejmé, ako dospela žalobkyňa k žalovanej sume, pretože jej výpočet považoval za nepreskúmateľný.

Rozsudkom okresného súdu č. k. 26 Cb 236/2008-102 z 3. júla 2009 bolo žalobe v celom rozsahu vyhovie. Okresný súd považoval za preukázané, že k neoprávnenému odberu došlo, lebo sťažovateľ odoberal plyn s meradlom (výrobné číslo 5183487), ktoré nebolo namontované prevádzkovateľom siete. Keďže na tento plynomer bol pripojený spotrebič a pri demontáži vykazoval stav 10 256 m³, bol okresný súd toho názoru, že neoprávneným odberom vznikla žalobkyňi škoda. Túto vyčíslila v súlade s ustanovením § 1 vyhlášky Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky č. 155/2005 Z. z., ktorou sa ustanovuje spôsob výpočtu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu. Obranu sťažovateľa považoval okresný súd za účelovú, a to najmä preto, lebo na tom istom mieste došlo jednak k riadnemu odberu zemného plynu na základe zmluvy (s „legálnym“ meradlom), ale aj k neoprávnenému odberu plynomerom nenamontovaným prevádzkovateľom siete (s „nelegálnym“ meradlom), pričom nie je možné zamieňať tieto vzťahy súbežne existujúce medzi účastníkmi konania v období od 19. apríla 2006 do 16. augusta 2006. Okresný súd uveril tvrdeniam žalobkyne, ktoré uviedla na vysvetlenie rozporu daného tým, že stav plynomeru č. 924275202196 bol 19. augusta 2005 – 16 851 m³, 31. decembra 2005 – 16 851 m³, 18. apríla 2006 – 19 849 m³ a 19. apríla 2006 – 16 851 m³. Podľa akceptovaného vysvetlenia vo vyúčtovacej faktúre za obdobie od 19. augusta 2005 do 18. apríla 2006 bola spotreba stanovená odhadom pre neprístupnosť odberného miesta, čo preukazuje aj skutočnosť, že sa na nehnuteľnosti v danom období realizovali rekonštrukčné práce. S poukazom na vyúčtovaciu faktúru za obdobie od 19. apríla 2006 do 18. apríla 2007 a v nej uvedené dáta odpočtov stavu plynomeru, na montážny list meradla zo 16. augusta 2006 a na zápisy zo 16. augusta 2006, 28. augusta 2006 a 4. septembra 2006 dospel okresný

súd k názoru, že žalobkyňa neporušila svoje povinnosti vyplývajúce z ustanovenia § 54 zákona o energetike. Navyše, sťažovateľ nepreukázal, akú konkrétnu povinnosť vyplývajúcu zo zmluvy a právnych predpisov mala žalobkyňa porušiť a kedy k tomu malo dôjsť.

Sťažovateľ v podanom odvolaní namietal, že v priebehu konania opakovane poukazoval na to, že pracovníci žalobkyne postupovali v rozpore s ustanovením § 54 ods. 1 a 3 zákona o energetike, ak pri odpočte spotreby plynu nevychádzali zo skutočne nameraných údajov, ale z fiktívneho množstva odobratého plynu, ktoré sa objavilo aj vo vyúčtovacej faktúre, pričom je nepochybné, že meradlo č. 924275202196 nemohlo 18. apríla 2006 vykazovať spotrebu 19 849 m³, keď v čase demontáže meradla 16. augusta 2006 vykazovalo stav 16 851 m³, čo znamená, že odpočítavali plyn aj z meradla, ktoré neskôr označili za „nelegálne“. Ďalej uviedol, že žalobkyni nevznikla škoda, lebo sťažovateľ platil za odber plynu na základe fakturácie a odpočtov, pričom zaplatil za celý odber, teda aj za odber cez nelegálny plynomer, pretože plynomer s legálnym meradlom nevykazoval od 1. apríla 2005 žiadnu spotrebu, a odber plynu bol preto zabezpečovaný iba cez plynomer s nelegálnym meradlom. Preto nie je správny záver, podľa ktorého vykonal platby iba za odber cez legálny plynomer a za odber cez nelegálny plynomer nezaplatil. Neobstojí ani tvrdenie o tom, že cena za odber zemného plynu na základe zmluvy s legálnym meradlom bola riadne vyúčtovaná a že tento odber bol nameraný do 16. augusta 2006 plynomerom č. 924275202196, pretože jednak tento plynomer nevykazoval spotrebu 2 998 m³, ktoré množstvo sa objavilo aj vo vyúčtovacej faktúre, a okrem toho aj tu platia už uvedené dôvody. Nie je tiež pravdou, že riadny odpočet plynu nemohol byť vykonaný pre neprístupnosť odberného miesta a že preto mala byť spotreba za obdobie od 19. augusta 2005 do 18. apríla 2006 stanovená odhadom, pretože oba plynomery boli a aj v súčasnosti sú umiestnené vo viditeľnom otvore spodnej časti nehnuteľnosti asi 40 cm od povrchu chodníka. Preto pri odčítaní nie je potrebné vojsť do suterénnych častí domu, ale odčítanie je možné vykonať aj priamo z ulice. Napokon zdôraznil, že dve odberné miesta boli vytvorené s vedomím a súhlasom žalobkyne, keďže jej pracovníci museli mať vedomosť o tom, že sú tam dva plynomery, pričom meradlo č. 924275202196 prinajmenšom od 19. augusta 2005 nevykazuje žiadnu spotrebu a druhé neidentifikovateľné meradlo vykazuje

spotrebu, resp. je v činnosti. Napriek tomu žalobkyňa neprijala žiadne opatrenia na zabránenie vzniku škody, čím porušila ustanovenie § 415 Občianskeho zákonníka a § 376 Obchodného zákonníka. Opakovane pritom poukázal aj na ustanovenie bode 9.3 obchodných podmienok.

Rozsudkom krajského súdu č. k. 2 Cob 150/2009-148 z 8. júla 2010 bol rozsudok okresného súdu potvrdený. Krajský súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozsudku okresného súdu.

Podľa názoru sťažovateľa rozsudok krajského súdu nedáva jasné a zrozumiteľné odpovede na podstatné otázky položené sťažovateľom v podanom odvolaní. Konkrétne sa žiadnym spôsobom nevysporiadal s námietkou sťažovateľa, podľa ktorej nie je pravdou, že riadny odpočet plynu nemohol byť vykonaný pre neprístupnosť odberného miesta. Tvrdenie okresného súdu o tom, že cena za odber plynu na základe zmluvy s legálnym meradlom bola riadne vyúčtovaná a že tento odber bol nameraný do 16. augusta 2006, je v rozpore so skutočnosťou jednak preto, že plynomer spotrebu 2 998 m³ uvedenú vo vyúčtovacej faktúre nevykazoval, ale aj z dôvodu, že od 19. augusta 2005 do 18. apríla 2006 nevykazoval vôbec žiadnu spotrebu. Ďalej sa krajský súd nevysporiadal so skutočnosťou, že žalobkyňa neurobila žiadne opatrenia na zabránenie vzniku škody, hoci o vytvorení a existencii dvoch odberných miest vedela. Pracovníci žalobkyne porušili svoje povinnosti najmä tým, že nevykonávali riadny odpočet plynu, resp. vykonávali odpočet aj z plynomeru, ktorý neskôr označili za plynomer s nelegálnym meradlom. Krajský súd sa dôsledne nevysporiadal ani s tvrdením sťažovateľa, podľa ktorého žalobkyňa nevykonala škodu, lebo sťažovateľ zaplatil za celý odber, teda aj za odber cez nelegálny plynomer. V tejto súvislosti dáva sťažovateľ do pozornosti, že v celom konaní nebolo preukázané, že by stav plynomeru s nelegálnym meradlom v čase jeho namontovania bol 0 (nula). Je teda zrejmé, že krajský súd sa nezaoberal argumentáciou sťažovateľa. V opačnom prípade by dospel určite k inému rozhodnutiu. Z rozsudku nemožno zistiť, z akého dôvodu sa sťažovateľ vo svojej argumentácii mýlil a naopak, prečo by argumentácia žalobkyne mala obstať aj po zohľadnení argumentov sťažovateľa. Z týchto dôvodov došlo k porušeniu označených práv, pričom rozsudok krajského súdu je podľa sťažovateľa arbitrárny.

Sťažovateľ navrhuje vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označených článkov ústavy a dohovoru v konaní vedenom krajským súdom pod sp. zn. 2 Cob 150/2009 s tým, aby bol rozsudok z 8. júla 2010 zrušený a vec vrátená na ďalšie konanie. Požaduje tiež náhradu trov právneho zastúpenia advokátkou vo výške 342,24 €.

Z rozsudku krajského súdu č. k. 2 Cob 150/2009-148 z 8. júla 2010 vyplýva, že ním bol potvrdený rozsudok okresného súdu č. k. 26 Cb 236/2008-102 z 3. júla 2009. Sťažovateľ v podanom odvolaní namietal neúplné zistenie skutkového stavu veci, nesprávne skutkové zistenia, ako aj nesprávne právne posúdenie veci. Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu uviedla, že obrana sťažovateľa v konaní je zameraná na plynomer č. 924275202196, hoci odber týmto meradlom nie je predmetom sporu. Sťažovateľ zamieňa zmluvný vzťah medzi ním a dodávateľom plynu a zákonný zodpovednostný vzťah medzi ním a prevádzkovateľom distribučnej siete. Kým dodávateľom plynu je S., a. s., prevádzkovateľom distribučnej siete je žalobkyňa (teda odlišná právnická osoba, pozn.). Zákonný vzťah so žalobkyňou vznikol sťažovateľovi z titulu neoprávneného odberu plynu meradlom, ktoré nebolo namontované prevádzkovateľom distribučnej siete. Preto odvolávky sťažovateľa na zmluvu uzatvorenú s dodávateľom plynu sú právne irelevantné. Vytvorenie technických podmienok na existenciu viacerých odberných miest nemožno stotožňovať s legálnym odberom, ku ktorému dochádza až po namontovaní meradla prevádzkovateľom distribučnej siete. Ak sa sťažovateľ domnieva, že sú nezrovnalosti vo faktúrach za dodávku plynu, je to potrebné riešiť s dodávateľom plynu, ktorý faktúry vystavil, čo však s týmto sporom nesúvisí. Podľa názoru krajského súdu okresný súd správne zistil skutkový stav veci, vec správne právne posúdil a správne rozhodol. Správne je konštatovanie, že na odbernom mieste došlo k riadnemu odberu zemného plynu na základe zmluvy, ale aj k neoprávnenému odberu plynomerom nenamontovaným prevádzkovateľom siete, pričom nie je možné zamieňať tieto súbežne existujúce právne vzťahy. Keďže došlo k neoprávnenému odberu plynomerom, ktorý nebol namontovaný prevádzkovateľom siete, v zmysle § 59 ods. 1 písm. d) zákona o energetike je sťažovateľ povinný nahradiť žalobkyni vzniknutú škodu. Pokiaľ ide o výšku uplatnenej škody, táto bola vypočítaná v súlade s platnou právnou úpravou, pričom jednotlivé položky výpočtu boli preukázané. Ostatné

námietky sťažovateľa sa týkajú fakturácie na základe odpočtu meradla č. 924275202196 a nesúvisia s predmetom tohto sporu.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažnosť treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu

možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

Hoci rozsah sťažovateľom uplatnených námietok je širší, z praktického hľadiska sa zdá, že za rozhodujúcu treba považovať tú jeho námietku, podľa ktorej žalobkyňa škoda nevznikla, lebo sťažovateľovi v skutočnosti bola vyúčtovaná spotreba plynu tak cez legálny, ako aj cez nelegálny plynomer, pričom fakturované čiastky sťažovateľ aj uhradil. Inými slovami, podľa názoru sťažovateľa požaduje od neho žalobkyňa nahradiť škodu, ktorá v skutočnosti nevznikla.

Uvedená obrana sťažovateľa smeruje vlastne k tomu, aby došlo k akémusi vzájomnému započítaniu nárokov, keďže sťažovateľ (pokiaľ by mal byť zodpovedný za uplatňovaný nárok žalobkyne) by mal mať zároveň nárok na vrátenie preplatku svojich úhrad, ktoré poskytol na základe riadnych vyúčtovaní, keďže podľa neho vyúčtovaná mu bola celá spotreba plynu, teda aj tvrdý nelegálny odber.

Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že argumentácia krajského súdu, podľa ktorej ide o súbežné nároky z legálneho a nelegálneho odberu plynu, ktoré nemožno zamieňať, sa javí ako presvedčivá a logická. Ako to vyplýva z vyjadrenia žalobkyne, zo strany sťažovateľa ide o dva právne vzťahy, keďže sťažovateľ bol jednak v zmluvnom vzťahu s dodávateľom plynu (subjektom odlišným od žalobkyne) a okrem toho v zákonnom vzťahu so žalobkyňou ako prevádzkovateľom siete z titulu nelegálneho odberu plynu. Vzájomne započítať v rámci súdneho konania možno iba nároky účastníkov konania. Práve preto sťažovateľ nemohol úspešne požadovať, aby došlo k započítaniu jeho nároku na vrátenie časti platieb za zmluvnú dodávku plynu od dodávateľa plynu na vyrovnanie jeho dlhu voči žalobkyňi z titulu nezákonného odberu plynu. Sťažovateľovi však nič nebráni v tom, aby prípadný údajný preplatok z titulu zmluvného zákonného odberu plynu od dodávateľa plynu vymáhal.

Vo svetle uvedených skutočností nemožno argumentáciu krajského súdu považovať ani za arbitrárnu, ale ani za zjavne neodôvodnenú. Preto ani niet príčiny na to, aby ústavný súd do rozsudku krajského súdu zasiahol.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. novembra 2010